22 Μαΐου 2015

Ποιο θάνατο θανάτωσε ο Χριστός;

/ Γενικά Θέματα

(Ιωάν. Κων. Κορναράκη, Ομ. Καθηγητού του Παν/μίου Αθηνών)

Ο Χριστός, με τη σταυρική του θυσία, θανάτωσε τον θάνατο! Ποιόν όμως θάνατο; Τον θάνατο στον οποίο παραδόθηκε ο Αδάμ με τη βρώση του απαγορευμένου καρ-πού του δέντρου της γνώσης καλού και πονηρού. Αυτός ήταν ο κυρίως θάνατος, ο πνευματικός. Ο σωματικός ή-ταν πλέον συνέπεια του πνευματικού θανάτου και αφορούσε στο τέρμα ή τη χρονική λήξη της ψυχοσωματικής ζωής του ανθρώπου.

Με τον πνευματικό θάνατο νεκρώθηκε το «κατ' εικό-να», δηλαδή νεκρώθηκαν τα θεουργά στοιχεία του «κατ' εικόνα», το νοερό και το αυτεξούσιο. Οι νοερές λειτουρ-γίες της ψυχής και η ικανότητα της άσκησης της ελευθερίας του Αδάμ, σύμφωνα με τις θεουργικές προδια-γραφές του «κατ' εικόνα»! Κατά τον άγιο

Γρηγόριο Νύσσης, ο πνευματικός θάνατος είναι η ακινησία της νοεράς ουσίας προς το αγαθό, επειδή η ακινησία αυτή σημαίνει «ζωής αναχώρησιν».

Σωματικά ο Αδάμ συνέχισε να ζει και μετά την παρά-βαση της εντολής του Θεού. Συνέχισε να υπάρχει και να κινείται και να εργάζεται, αλλά δεν είχε μέσα του ζωή, δεν είχε πλέον την κυρίως ζωή! Ήταν παγιδευμένος στον πνευματικό θάνατο τον οποίο μετέδωσε, ως γενάρχης, σε όλους τους ανθρώπους!

Στο σταυρό του ο Χριστός αυτόν τον πνευματικό θάνα-το θανάτωσε, ο οποίος ήταν η αιτία του χωρισμού του ανθρώπου από τον Θεό, δηλαδή του θανάτου της ψυχής!

*

Ποιές ευεργετικές άραγε συνέπειες για τον άνθρωπο προέκυψαν από τον σταυρικό θάνατο του Χριστού; Ποιό ήταν το κέρδος του ανθρώπου της πτώσης, ο οποίος διά του μυστηρίου του Βαπτίσματος έγινε μέλος του Σώματος του Χριστού, «του παραδόντος εαυτόν εις θάνατον» υπέρ αυτού;

Εν προκειμένω ο απ. Παύλος, γράφοντας στους Φιλιππησίους, θα σημειώσει· «Εμοί γαρ το ζην Χριστός και το αποθανείν κέρδος». Και θα συμπληρώσει μάλιστα, πολύ μεγαλύτερο κέρδος από το ζην «πολλώ γαρ μάλλον κρείσσον».

Ποιο είναι λοιπόν αυτό το κέρδος; Ποιές είναι οι ευεργετικές-λυτρωτικές συνέπειες για τον ανακαινιζόμενο εν Χριστώ άνθρωπο;

*

Ο άγιος Μάξιμος ο Ομολογητής θα γράψει ότι δεν είναι δίκαιο να ονομάζει κάποιος το θάνατο τέλος της ζωής, αλλά το τέλος αυτό που επέρχεται με το θάνατο πρέπει να το αποκαλεί απαλλαγή από το θάνατο και χω-ρισμό από τη φθορά και ελευθερία από τη δουλεία.

Η θέση του αυτή συστοιχεί με τον παύλειο λόγο, ότι ο Χριστός σαρκώθηκε κι έγινε μέτοχος της ανθρώπινης φύσης, προκειμένου με το θάνατό του να καταργήσει τον γεννήτορα του θανάτου, δηλαδή τον διάβολο, και να ε-λευθερώσει όλους εκείνους τους ανθρώπους, οι οποίοι ήταν υποδουλωμένοι στο φόβο του θανάτου. Επομέ-νως οι αγωνιζόμενοι θεοφιλώς χριστιανοί δεν δοκιμά-ζουν πίκρα και φόβο μπροστά στο γεγονός του θανάτου, εφ’ όσον ήδη, κατά τον αψευδή του Κυρίου λόγο, αυ-τός που ακούει το λόγο του και τον πιστεύει εμπράκτως, τον βιώνει με συνέπεια ως λόγο Θεού, έχει εισέλθει στην αιώνια ζωή και δεν φοβάται καμιά καταδικαστική κρίση του Θεού, αλλά με τη μετοχή του στο μυστήριο της ζωής της Εκκλησίας, που είναι

ο ίδιος ο Χριστός, έχει περάσει από το θάνατο της φθοράς της ανθρώπινης ζωής του στην αληθινή ζωή, η οποία είναι πάλι ο ίδιος ο Χριστός.

*

Η απουσία του φόβου του θανάτου από την ψυχή του πιστού οφείλεται στο γεγονός ότι, κατά τον παύλειο λόγο, ο εν Χριστώ ανακαινιζόμενος άνθρωπος, βαπτισμένος στο θάνατο και την ανάσταση του Χριστού με το μυστήριο του Βαπτίσματος, δεν ανήκει πλέον απλώς στο Χριστό με ένα είδος εξωτερικής σχέσης, αλλά ολόκληρη η ζωή του είναι κρυμμένη στο Χριστό «εν τω Θεώ».

Γράφοντας ο απόστολος Παύλος προς τους Κολασσαείς, τονίζει ιδιαίτερα αυτό το γεγονός¯ «απεθάνετε γαρ (με το Βάπτισμα) και η ζωή υμών κέκρυπται συν τω Χρι-στώ εν τω Θεώ». Αλλά ο χριστιανός ο οποίος θανάτωσε μέσα του την αμαρτία, έχει μεταβεί από το θάνατο αυτό στη ζωή του Χριστού και με το μυστήριο της θείας Ευχαρι-στίας, σύμφωνα με το λόγο του Κυρίου· «Ο τρώγων μου την σάρκα και πίνων μου το αίμα εν εμοί μένει καγώ εν αυτώ».

Επομένως κανείς χριστιανός, ο οποίος αγωνίζεται θεοφιλώς, κατά την πορεία του προς το «καθ’ ομοίωσιν», δεν ζει πλέον μόνος του. Αυτός και ο εαυτός του. Αλλά ζει «συν Χριστώ εν τω Θεώ»! «Και θάνατος αυτού ου κυρι-εύει»!

(Ιωάν. Κων. Κορναράκη, Ομ. Καθηγητού του Παν/μίου Αθηνών, Σώμα και Αίμα Χριστού, Αθήνα 2010, σ. 104-108)